

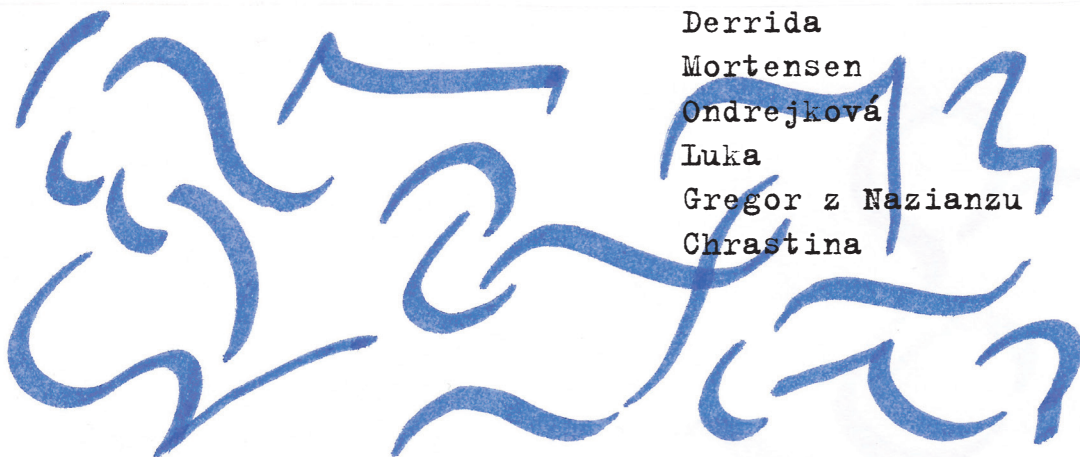

3€
+1€
príloha

verti

1/2024

Derrida
Mortensen
Ondrejková
Luka
Gregor z Nazianzu
Chrastina

Vertigo 1/2024

časopis o poézii a básnikoch

#co-je-to-poezia #rukopisy-cez-klucovu-dierku

#navraty-do-poezie

Jacques Derrida *Čo je to poézia?* 2

Vigo Mortensen *Pretrvať, Tajomstvá a Písaným písmom* 8

Klarisa Jovanović *Sklonený nad Murou* 14

Z nových knižných rukopisov

Anna Ondrejková *Náplaste zo zimostraste* 21

Ján Zambor *Pád dovnútra a iné básne* 24

Ján Zambor *Na okraj zbierky* 29

Eva Luka *Neoromantika z Nekromantika* 33

Mila Haugová *Vnútorň rým* 38

Ján Živčák a Erika Brodňanská *Chrám Vzkriesenia v autobiografickej poézii Gregora z Nazianzu* 42

Alena Brindová – Roksolana Zharkova „*Žena si dnes môže vybrať, kým chce byť pre seba a kým pre iných.*“ 56

Roksolana Zharkova *Police a Dni žien* 60

Návraty z ďaleka

Andrea Martinovičová *kamikadze a iné básne* 62

mara ohman *Smiem prosiť?* 64

Jela Krajčovič *Z cyklu Trinásť mesiacov* 66

Terézia Kočišková *nesvet a iné básne* 68

Raymond Carver *Susedia* 70

Recenzie a kritické state

Dalimír Hajko *Recenzia o tom, čo môže byť a nemusí* 74

(Dana Podracká a Ján Tazberík: *Vec osebe*)

Katarína Hrabčáková *Správa o otvárajúcej sa zemi* 77

(Veronika Dianišková: *Zmena skupenstva*)

Boris Mihalkovič *Kritická autoreflexívna prognóza o budúcnosti nášho sveta* 82

(Veronika Dianišková: *Zmena skupenstva*)

Matúš Mikšík *Panteizmus, palimpsest, podstata písania, prežitie...* 84

(Peter Prokopec: *Reality*)

Edita Prihodová *Pozvať do tanca obyčajné veci* 86

(Michael Donhauser: *Diptychy a iné*)

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Supported using public funding by Slovak Arts Council.

U. fond
na podporu
umenia **f . a . c . e**

Vedecké texty publikácie prechádzajú recenzným posúdením.

Vydáva OZ FACE – Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania.

Šéfredaktor doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Zástupca šéfredaktora Mgr. Lenka Šafranová, PhD.

Redaktori Mgr. Mária Klapáková, PhD., Mgr. Katarína Hrabčáková, PhD., Mgr. Alena Brindová, PhD.,

Mgr. Peter Trizna, PhD. a Mgr. Martin Makara

Dizajn a grafická úprava Mgr. art. Mária Čorejová, www.mariacorejova.sk

Ilustrácie Mgr. art. Michal Chrastina

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie FACE, Cintorínska 20, 08216 Fintice

IČO vydavateľa 42232031, **web** www.myface.land, **email** vertigoforum@gmail.com, contact@myface.land

Tlač Viena, s. r. o., Textilná 4, 040 12 Košice. Ročník 12.

Vychádza 4 x ročne a jedno číslo špeciál.

Číslo vyšlo v júni 2024

ISSN 1339-3820

EV 4837/13

ISSN 1339-3820

JACQUES DERRIDA

Foto Joel Robine, AFP, Profimedia

Francúzsky filozof alžírskeho pôvodu Jacques Derrida (1930 – 2004) sa vo svete literárnej vedy a filozofie teší veľkému záujmu a za nezvyčajnú pozornosť vďačí predovšetkým svojej originálnej teórii dekonštrukcie. Učebnice ju približujú ako spôsob pre kritické skúmanie základných pojmových rozdielov alebo „protikladov“, ktoré sú vlastné západnej filozofii od čias starovekého Grécka. Tieto opozície sú charakteristicky „binárne“ a „hierarchické“, zahrňajúce dvojicu pojmov, v ktorej sa jeden člen dvojice považuje za primárny alebo základný, druhý za sekundárny alebo odvodený. Príkladmi sú príroda a kultúra, reč a písmo, myseľ a telo, prítomnosť a neprítomnosť, vnútro a vonkajšok, doslovné a metaforické, zrozumiteľné a zmysluplné, forma a význam a mnohé ďalšie. „Dekonstruovať“ opozíciu – ako uvádza Encyklopédia Britannica – znamená skúmať napätie a rozpor medzi hierarchickým usporiadaním predpokladaným alebo presadzovaným v texte

a inými aspektmi významu textu, najmä tými, ktoré sú nepriame alebo implicitné. Takáto analýza ukazuje, že opozícia nie je prirodzená alebo nevyhnutná, ale je produktom alebo „konštrukciou“ samotného textu.

Mnohých obdivovateľov poézie zaujímalo, čo si o básnickej tvorbe myslí človek s takýmto renomé. V roku 1988 taliansky časopis *Poesia* otázku – čo je to poézia? – položil priamo Derridovi a jeho odpoveď v novembrovom vydaní aj publikoval. Po vzore nášho talianskeho náprotivku, ktorý v každom svojom čísle kladie otázku – *che cos'è la poesia?* – žijúcemu autorovi, prinášame Derridovu esej vo *Vertigu*, aby sme sa mohli zamyslieť nad novými, možno doteraz nepovšimnutými aspektmi skrytými za touto otázkou.

Derridova odpoveď bola uverejnená vedľa svojho talianskeho pendantu (v preklade Maurizio Ferrarisa) a je vystavaná metaforicky či doslovne na talianskom slove *ISTRICE* (čítaj

istrice), teda ježko. Ako vždy, Derrida sa snaží odstrániť vzdialenosť medzi tým, o čom píše (báseň, poézia, poetické, alebo ako to napokon nazve, poematické), a tým, čo jeho písanie vyvoláva. Referencia bez referenta – táto báseň definuje alebo opisuje samu seba, aj keď poukazuje mimo seba na poetické vo všeobecnosti. Báseň je istrice, slovo, ktoré stráca všetku zvukovú rezonanciu „šč“, len čo sa preloží do iného jazyka, napríklad aj do slovenčiny – ježko, ktorý vydáva rovnako syčivé zvuky, keď sa bráni. Riziko tejto straty pri prechode z jedného jazyka do druhého spôsobuje, že ježko sa uprostred cesty zroluje do kľbka a vystrčí ostne – naježí sa. Preto sa aj

o texte dá povedať, že je plný ostňov ťažkostí alebo dokonca pascí. Ak je básnický text naozaj naježený ťažkosťami, práve tento sebaobratný mechanizmus obracania sa do seba ho zároveň vystavuje tomu, že sa pred čitateľom uzatvára. Preto sa báseň odvoláva na srdce (*coeur*) a na ďalší mechanizmus – učenie sa naspamäť, ktorý sa v mnohých jazykoch nazýva učenie sa srdcom (*apprendre par coeur*; to learn by heart).

Aby sme zvýšili ježkove šance na prekonanie cesty do slovenčiny, pripojili sme tu niekoľko smerových tabúl – vysvetliviek. Tie sú strategicky umiestnené po boku, aby sa ježkovi nepletli pod nohy.

Jacques Derrida Čo je to poézia?

Aby sa dalo zodpovedať takúto otázku – najlepšie *dvoma slovami, však?* – musíš dokázať kapitulovať pred vedením. A treba to vedieť a nikdy nezabudnúť: demobilizuj kultúru, ale nezabudni na to, čo obetuješ po ceste, prechádzajúc cez cestu, vo svojej učenej nevedomosti.

Kto sa ma to vôbec odvažuje pýtať? Hoci z odpovede sa neukazuje nič, keďže má právo zmiznúť, odpoveď sa zdá nadiktovaná. Ja som *diktát*¹, vysloví sa poézia, nauč sa ma naspamäť, odpíš ma, staraj sa o mňa a stráž ma, pozerať sa na mňa, diktát priamo pod očami: soundtrack, *wake*, svetelná stopa, fotografia oslavy smútku.

Zdá sa byť nadiktované, že odpoveď má byť poetická. A preto sa musí na niekoho obracať, v singularite na teba, no ako na súcno stratené v anonymite, medzi mestom a prírodou, zdieľané tajomstvo, verejné a zároveň súkromné, *absolútne* jedno a iné, vyňaté z vonkajška aj z vnútrajška, ani jedno, ani iné, zviera vyhodené na cestu, *absolútne*, samotárske, skrútené do kľbka, *blízko seba*. Môže sa nechať prejsť, *len tak*, ježko (*hérisson*), po taliansky *istrice*².

A keď prípadne odpovieš inak, vzhľadom na čas a priestor, ktorý ti bol na túto požiadavku, *demanda*³ (už hovoríš po taliansky) *daný*, ňou samou, podľa tej ekonomiky, ale tiež v naliehavosti nejakého výstupu *zo seba*, opovázlivo z jedného jazyka do druhého vzhľadom na nemožný alebo odmietnutý preklad, nevyhnutný a vytúžený ako smrť, čo by to tu všetko, dokonca aj to, keď už začínaš blúzniť, malo mať odteraz spoločné s poéziou? Alebo skôr s *poetickým*, lebo počúvaš o *skúsenosti*, inom výraze pre cestovanie, cestu. Tu skôr náhodná túra cesty, strofa, ktorá sa stáča, no nikdy nevedie naspäť k diskurzu, ani k sebe, každopádne nikdy sa neredukuje na poéziu – písanú, hovorenú, dokonca ani spievanú.

¹ Vo francúzštine je substantívum *diktát* (*dictée*) ženského rodu, odvodené od slovesa *dicter*. Podobne ako na Slovensku, aj vo Francúzsku je diktát častým cvičením v školách.

² Vo francúzskom origináli sa často zdôrazňuje hlásková skupina *-str*, čo by sa dalo vnímať ako zvuky, ktoré vydáva zviera chytené do ohrady prekladu.

³ V taliančine *domanda* znamená otázka.

Nech sa páči, hneď a *dvoma slovami*, aby sme nezabudli:

1. *Ekonomika pamäti*: báseň musí byť stručná, zo svojej podstaty eliptická, bez ohľadu na jej objektívny alebo zjavný rozsah. Učená nevedomosť *Verdichtung*⁴ a stiahnutie sa.
2. *Srdce*. Nie však srdce v strede vety, ktoré prúdi bez obáv križovatkami jazyka a vydáva sa napospas prekladu do všetkých jazykov. Nie len obyčajné srdce z kardiografických archívov, predmet vedenia či technológie, filozofie či bioetických právnych diskurzov. Azda ani nie srdce Písma či Pascala, o to menej srdce, ktoré pred nimi uprednostňuje Heidegger. Nie, príbeh „srdca“ poeticky zaobalený v idióme jazyka *apprendre par coeur* (naučiť sa naspamäť) alebo aj v idióme iného jazyka, angličtiny (*to learn by heart*), alebo ešte iného jazyka, arabčiny (*hafiza avn zabri kalb*), jedna trasa – viacero ciest.⁵

Dva v jednom, jedna axióma nadväzuje na druhú. Dalo by sa povedať, že poetické by bolo to, čo sa túžiš naučiť, no od iného, vďaka inému a pod vplyvom diktátu, naspamäť „srdcom“ (*par coeur*): *imparare a memoria*. Nie je to už práve to, tá báseň, potom, ako sa dá záruka, príchod udalosti vo chvíli, keď prechod cestou zvanou preklad ostáva rovnako nepravdepodobný ako nehoda, no predsa taký vysnívaný, žiadaný tam, kde to, čo prisľubuje, vždy zanecháva niečo, po čom sa túži? Vďačnosť k tomu smeruje a predchádza tu poznaniu: tvoje požehnanie pred vedením.

Ako dar básne⁶ by si mohol vyrozprávať bájkou, tento symbolický príbeh: niekto ti napísal, tebe, z teba, o tebe. Nie, v skutočnosti sa značka, ktorá sa ti adresuje, dáva, zveruje, nesúc výslovný príkaz, ustanovuje v tomto samotnom poriadku, čo tá zároveň utvára, prisudzuje ti pôvod alebo prepožičiava miesto, znič ma či skôr zneviediteľni moju oporu zvonku, vo svete (hľa, už sa objavuje črta všetkých disociácií, história transcendentných vecí), urob to nejako tak, aby v každom prípade pôvod značky ostal nedohľadateľný a nerozpoznateľný. Slúb to: nech sa zneškodní, pretvorí alebo bude nedeterminovaná pri vstupe do prístavu a v tomto slove budeš počuť breh, z ktorého sa odchádza a takisto referenta, ku ktorému sa plaví preklad. Zjedz, pi, zhlti moje písmeno, nos ho, prenes ho do seba, tak ako sa zákon písania stane tvojím telom: *písmo v sebe*. Úskok tohto príkazu môže najprv vychádzať z jednoduchej možnosti smrti, z nebezpečia, ktoré dopravný prostriedok predstavuje pre všetky konečné súcna. Počuješ prichádzať katastrofu. Od vtedy vtlačená priamo do ťahov, pôvodom zo srdca, túžba po smrteľnom v tebe zobúdzá pohyb (protirečivý, správne ma nasleduješ, dvojité povinnosť, aporetický nátlak) uchrániť od zabudnutia tú vec, čo sa zároveň vystavuje aj chráni pred smrťou – jedným slovom, oslovenie, stočenie sa ježka, akoby zvieratko stočené do kľbka na diaľnici. Chceli by sme ho vziať do rúk, porozumieť mu a pochopiť ho, nechať si ho pre seba, pri sebe.

Miluješ – ponechať v singulári⁷, dalo by sa povedať pod záštitou nenahradiateľnej *doslovnosti vyrieknutého slova*, ak hovoríme o poézii a nie iba o poetickom vo všeobecnosti. Ale naša báseň sa nedrží žiadnych mien, ani len slov. Je najprv vyhodená na cestu, na pole, je to vec mimo jazyka, aj keby sa jej podarilo na to spomenúť, keďže sa na seba podobajú, stočené do kľbka blízko seba, viac v nebezpečí ako kedykoľvek predtým vo svojom útočisku: nazdáva sa, že sa obrňuje, zatiaľ čo sa stráca.

Doslova: by si si chcel zobrať k srdcu tú celkom jedinečnú formu, udalosť, ktorej nedotknuteľnú singularitu už viac nedelí idealita, ideálny zmysel, ako sa to tvrdí, v tele písma, v *corps de la lettre*. Túžba po absolútnej neodlučiteľnosti, neabsolútnom absolútne, vdychuješ tu pôvod poetického. Z toho plynie nekonečný odpor voči transferu písma, čoho sa napriek tomu zviaza vo svojom mene dožaduje. To je ježkova bieda. Čo chce bieda, či priam *stres*? *stricto sensu* mať sa na pozore. Z toho plynie proroctvo: prelož ma, opatruj, stráž ma ešte chvíľu, zachráň sa, opustíme diaľnicu.

A tak sa v tebe rodí sen naučiť sa naspamäť, srdcom „*apprendre par coeur*“. Nechať si srdce preniknúť tým diktátom. Jedným ťahom, a to je nemožnosť, a to je poematická skúsenosť. Ešte si nespoznal srdce, teraz ho poznávaš. Vďaka tej skúsenosti, vďaka tomu výrazu. Básňou nazývam aj to, čo učí srdce, to, čo pretvára srdce, teda napokon to, čo sa zdá, že nám slovo srdce chce povedať, a čo v mojom jazyku ťažko rozlišujem od slova srdce – *coeur*; v básni „*apprendre par coeur*“ (à *apprendre par coeur*), nepomenúva len jednoducho čistou interioritu, nezávislú spontánnosť, slobodu aktívne pociťovať pocity v reprodukovanej milovanej stopy. Spomienka na toto „*par coeur*“ (srdcom) sa, to je viac ako isté, zveruje ako modlitba istej exteriorite automatu, je podrobená mnemotechnickým zákonom, tejto liturgii, ktorá navonok napodobňuje mechanickosť automobilu, ktorý sa zmocní tvojej vášne a prejde ťa akoby zvonku: *auswendig*, „srdcom“ alebo teda „naspamäť“ po nemecky.

Tak: srdce ti bije, zrodienie rytmu, presahujúc opozície vnútrajška a vonkajška, presahujúc vedomú reprezentáciu a opustený archív. Srdce je tam, medzi chodníkmi a diaľnicami, mimo tvoju prítomnosť, skromné, blízko zeme, celkom dole. Iteruj po šepky: nikdy neopakuj... V jednej cifre, báseň (naučiť sa ju naspamäť, srdcom), spečať dokopy zmysel a písmeno ako rytmus člení čas.

Na to, aby sme odpovedali dvoma slovami, napríklad *elipsa* (elipsou) alebo vyvolenie, *srdce* alebo *ježko*, by ti bolo treba *odstaviť* pamäť, *odzbrojiť* kultúru, vedieť zabudnúť vedenie, zapáliť knižnicu poetík. Je tým podmienená jednota básne. Treba ťa oslavovať, musíš si uctiť amnéziu, divokosť, dokonca aj zvieraci nezbednosť toho „*par coeur*“ (srdcom): ježka. Zaspľuje sa. Stočený do kľbka, so zžeženými pichliacimi, zraniteľný a nebezpečný, vypočítavý a neprispôsobený (pretože sa stáča do kľbka, keď cíti nebezpečenstvo na diaľnici, vystavuje sa nešťastiu). Neexistuje báseň bez nehody, neexistuje báseň, ktorá by sa neotvárala ako rana, a ktorá by zároveň nebola rovnako zraňujúca. Nazveš báseň tichým spevavým zariekadlom, rana bez hlasu, ktorú sa od teba chcem naučiť naspamäť. Prichádza predovšetkým bez námahy: *nechá sa* učiniť, bez aktivity, bez práce, v tom najtemnejšom *pátose*, je jej cudzia akákoľvek produkcia, najmä tvorba. Báseň odráža ako ozvenu požehnanie prichádzajúce od iného. Rytmus, no nesymetrickosť. Nikdy tu nie je nič len báseň, pred akoukoľvek poéziou. Keď sme namiesto „poézia“ vraveli „poetické“, mali by sme upresniť: „poematické“. Najmä nenechajte ježka vrátiť do cirkusu alebo do kolotoča *poiesis*: nič na robote (*poiein*), ani „čistá poézia“⁹, ani čistá rétorika, ani žiadne *Sprache*, ani „u-skuto(k)-čňovanie-pravdy“¹⁰. Len kontaminácia,

⁴ Z nemčiny kondenzácia, čo má najskôr evokovať freudovský zmysel slova, alebo tiež *Dichtung*, čo je po nemecky poézia, báseň.

⁵ Po francúzsky *voies*, čo je homonymom *voix* (hlasu).

⁶ Názov Mallarmého sonetu *Don du poème*, 1865.

⁷ V diele *Envois* sa Derrida čuduje, ako je možné, že sa v anglickom *I love you* nerozlišuje medzi singulárom a plurálom druhej osoby.

⁸ Robiť, tvoriť po grécky.

⁹ Z eseje Waltera Benjamina *Úloha prekladateľa*, ktorý tu hovorí o „čistom jazyku“.

¹⁰ Pozri *Pôvod umeleckého diela* M. Heideggera.

VIGGO MORTENSEN

Foto archív autora

PRETRVAŤ

Svetlo prichádza pozvoľna
pomaličky
vstupujem do tvojho zorného poľa
som tvoj, si môj
Stratil si fotku chodníka
ktorú si urobil v lese?
Vytratil si súpis riek
a bojových polí
ktorými si zapíľal svoje príbehy?
Záleží na tom, či prídeš o rozuzlenie
a či o privítanie hrdinu
nebude vlastne zároveň aj rozlúčkou?
Vytratíš sa z postele tak potichu
ako to robí mesiac?

Spoznávať
sme sa začali neskoro
vlastná tvár je ti už cudzia
a ja viem, že je moja
zdanie nás klame
v hmle, ktorá zakrýva útes
odhalím naše hriechy
len čo si uvedomím, že si preč
Znovu čítam výpoveď
čo hovorí namiesto tvojho tela
a chýbaš mi
robím to tak
už celé roky
zachovávam istý rešpekt
kvôli tvojmu temperamentu
tomu jedinému, čo ostalo
z tvojej nezávislosti

Zdalo sa, že si v harmónii
so zvieratami, čo zomreli tvojou rukou
a teraz sa správaš takmer láskyplne
k priateľom a k cudzím
ktorých si predtým nevedel vystáť

Ukázal si nám, aké dôležité je
priložiť ruku k dielu
že etika a spravodlivosť
sú komplikované sny
a naučiť sa prehrať je vlastne víťazstvo

PERDURAR

La luz llega despacio
lentísima
entro en tu punto de mira
soy tuyo, sos mío
¿perdiste la foto del caminito
que hiciste en el bosque?
¿extraviaste la lista de ríos
y campos de batalla
que usabas en tus cuentos?
¿importa que te perderás el desenlace
que la bienvenida del héroe
será una despedida?
¿dejarás tu cama en silencio
como hace la luna?

Empezamos tarde
a reconocernos
tu cara ya no te suena
yo sé que es la mía
las apariencias nos engañan
en la bruma que esconde el arrecife
obviaré nuestros pecados
cuando advierta tu retirada
Releo la declaración
que habla por tu cuerpo
y te extraño
como lo vengo haciendo
durante años
guardo una medida de respeto
por tu temperamento
lo único que queda
de tu independencia

Parecías sintonizar
con las bestias que sacrificaste
y ahora mostrás cierto cariño
a los amigos y extraños
que nunca aguantabas

Nos enseñaste el valor
de poner el hombro
que la ética y la justicia
son sueños complicados
y saber perder es ganar

Keď sa zašpiníme,
všimneme si to vôbec?
Nechám minulosť minulosťou?
Pôjdeš spať nahnevaný?
Bude záležať na tom, kto mal posledné slovo,
kto bol ten, čo mal napokon navrch?
Že sme si písali tak málo,
sotva sme dodržali dohodu
podpísanú v okamihu, keď som sa naučil
ťahat' atramentom rovné čiary?

Občas som mal chuť opustiť ťa
používam tvoje niekdajšie slová
keď ti píšem
to, čo sme nikdy nevystavili

Statkár ako ty prijíma
úpadok a úhyn
vecí, svojej duše
a neoblomne verí
v ďalšie leto
tak to skrátka je

Utečieš so špecifickými vedomosťami
o zvykoch v oblasti párenia
o skrytých nebesách
o neoraných poliach
o vzorcoch pobrežného vetra
niečo nám však zanecháš
určite áno
niečo, čo môžeme preosiať a nazývať vlastným
tri vyhladnuté vrabce
nad tvojím rozsypaným zrnom

Vstaneš skoro
ako každý deň
a po vetre poletíš
nad obzorom
budeš prvý
kto zbadá husi vracajúce sa z juhu
a jelene v tieni
borovic na okraji lúky
kto si všimne
náhly a ohromujúci profil
neprebádaného kontinentu

Cuando nos embrutecemos
¿nos damos cuenta?
¿dejaré el pasado en el pasado?
¿te dormirás enojado?
¿importará quién tuvo la última palabra,
quién mandó al final?
¿que nos escribimos tan poco
apenas cumpliendo con el contrato
firmado el momento que aprendí
a empujar tinta en línea recta?

A veces quise abandonarte
uso viejas palabras tuyas
para escribirte
lo que nunca pronunciamos

El granjero que sos acepta
el deterioro y la extinción
de las cosas, de tu alma
mantiene intacta la certeza
de otro verano
es lo que hay

Huirás con la particular sapiencia
de hábitos de apareamiento
de cielos ocultos
de tierras sin arar
de patrones de vientos costeros
pero nos dejarás algo
seguro que sí
para cribar y llamar nuestro,
tres gorriones hambrientos
sobre tu grano derramado

Te levantarás temprano
como todos los días
volando a la deriva
sobre el horizonte
serás el primero
en avistar gansos volviendo del sur
y los ciervos en la sombra
del pinar al borde del prado
en percibir
el repentino e impactante perfil
de un continente inexplorado

Delil si sa s nami o nadšenie
zo svojich objavov
a trval si na tom, aby sme venovali pozornosť
tvojím nálezom, aby sme sa naučili
žiť v tvojich krajinách

Na boku nosíš pripnutú kostičku
donekonečna po nej prechádzaš prstami
bude to tvoja tajná výhra
keď krv spomalí
ochladne a sčernie
nevezmeme ti ju
ani neroztvoríme tvoju dlaň
aby sme nazreli
akú útechu si do nej skryl

Tvoja túžba
stihnúť ešte jednu žatvu
ťa udržiava pri živote v hodinách zlosti
s námrazou a nenásytnými vlkmi

Skláňaš hlavu pred nocou
a uhýbaš pohľadom
pred nebadateľnou polárnou žiarou
tvoje červené líce
sa spáli o sklo
zadných dverí
si osamelým majiteľom zimy
jediný bdely muž
odtiaľto až po Kanadu
jediný, ktorý vidí, ako za kôľňou
mizne kojot
ktovie čo tam vystrájal

Je príliš ticho
niečo práve zomrelo
vnútri to dobre cítiš
keď oprieš čelo
o studené sklo
aby si videl, čo sa stalo
medzi vrúbami zahalenými do hmly

Compartiste la emoción
de tus descubrimientos
insistiendo que prestáramos atención
a tus hallazgos, que aprendiéramos
a vivir en tus paisajes

Tenés un huesito abrochado a la cadera
para toquetear eternamente
tu premio secreto
para cuando la sangre ralentize
se enfríe y ennegrezca
no te lo quitaremos
ni abriremos tu puño
para ver
qué consuelo escondiste ahí

Tu apetito
por alcanzar una cosecha más
te mantiene vivo en horas biliosas
de escarcha y lobos insaciables

Bajás la cabeza contra la noche
desviando tu mirada
del tenue brillo ártico
tu mejilla enrojecida
se quema contra el vidrio
de la puerta trasera
sos dueño solitario del invierno
el único hombre despierto
de acá a Canadá
único en ver desaparecer un coyote
detrás del galpón
después de alguna salvajada

Hay demasiado silencio
algo acaba de morir
lo sentís bien adentro
cuando apoyás la frente
contra el cristal helado
para ver qué pasó
entre los sauces borrosos